

EXAM QUESTIONS: EXAMPLES

Prologue

1. What, according to you, is the most important lesson you take home from this course, and why?
2. What theme you found absent, or underdeveloped, in this course, and why?
3. What theme or topic would you like to see included in this course (but wasn't, in this first edition), and why?
4. What for you was the common thread throughout the eight chapters we dealt with in this course on Culture, Intimacy and Relatedness?

Chapter 1

5. What did Terence Turner mean when he coined the expression "social skin"? What does the concept stand for?
6. Apply Mary Douglas' concept of the social body to the text by Emily Martin on "the egg and the sperm".
7. What does a functionalist approach of body and society imply? Give an example.
8. Explain the concept of "bodiliness". Illustrate.
9. Explain the concept of "embodiment". Illustrate.

Chapter 2

10. Discuss the concepts of agency and negotiation in relation to the text (on foodways in male leisure spaces in Kathmandu) by Mark Liechty .
11. What does it mean to say that gender is performative? What are its implications? Give examples.
12. Discuss the notion of precarity in relation to gender.

Chapter 3

13. Family, gender and sexuality are subject to macro-economic changes. Illustrate, and discuss the consequences of this manipulability (use examples from different chapters).
14. Gender roles, sexual identity and sexuality are part and parcel of a discourse and imagination on the 'nation' and 'the state', on -ultimately- power. Comment and explain.
15. Social and political tensions are often played out on the female body; social anxieties are often translated in a concern over reproduction, fertility and sexuality. Explain and illustrate.

EXAM QUESTIONS: EXAMPLES

16. Summarize and discuss the argument by Susan Pedersen (on National Bodies, unspeakable acts), and relate it to the course.
17. Discuss the argument by Susan Pedersen on the sexual politics of colonial policy making, and relate it to the course.
18. Female Genital Cutting (FGC) is a remnant of an obsolete tradition. Comment and explain this statement. Use the example provided by Susan Pedersen.
19. Discuss the following statement: "Mainstream developmentalist and feminist approaches of Female Genital Cutting (FGC) tend to overlook female agency". Illustrate

Chapter 4

20. "Kinship" is a model for the organization of society. It follows that kinship also is an ideology. Explain and illustrate with regard to Western society.
21. Why is the concept of relatedness better suited to study intimate relationships than the notion of kinship?
22. Older studies of kinship projected western values and ideology onto "other" societies. Explain and illustrate.
23. Kinship (or relatedness) is not "natural" or "given", but negotiated and performative. Explain and illustrate.
24. Reproductive technologies undermine popular, dominant perceptions of kinship and relatedness. Explain and illustrate this process.
25. Biology is just a folk model for understanding and organizing sexuality and kinship. Do you agree, and why? Use examples.

Chapter 5

26. "Love" is an idiom and ideal for understanding and "making" intimate relationships. Comment. Discuss the implications of this statement. Illustrate.
27. "Love" is a properly political concept. Explain and illustrate.
28. Companionate marriage provides a language and arena through for groups and individuals to position themselves in an increasingly globalized society. Explain and illustrate.
29. Comment and illustrate: "globalization affects people in their most intimate relationships".
30. Summarize and discuss the argument by Rachel Spronk. Relate it to the course.

EXAM QUESTIONS: EXAMPLES

31. "Love" is intimately associated with "modernity". Discuss and illustrate.
32. Around the world, many women embrace the ideals of romantic love and companionate partnership. Explain and illustrate the social, economic and cultural processes behind this particular "globalizing" phenomenon.
33. Romantic love and companionate partnership go hand in hand with the global promotion of individualism, self-achievement and meritocracy. explain and illustrate this statement.

Chapter 6

34. The idea(l) of a customizable body is part and parcel of a modernist and capitalist ethos and perception of the "self". Explain and illustrate.
35. Modern technologies (such as, for instance, Facebook) promote a particular idea of "self". Explain and illustrate
36. Technology is not gender neutral. Moreover, often it also acts as an "agent of poverty". Explain and illustrate.
37. The intensification of connectivity (globalisation) leaves its traces in the domain of the intimate. Explain and illustrate.
38. Recent years have seen the increasing commodification of intimate relationships. Explain and illustrate.

Chapter 8

39. What is meant by posthumanism? Illustrate (see for instance the text by Locke, on interspecies intimacy).
40. The figure of the cyborg challenges received wisdom regarding the divide between culture/ nature; human/ non-human; masculinity/ femininity. What does this statement mean?

Andere:

Leg uit:

Agency

= Mate waarin de mens in staat is om zelfstandig te handelen

Phenomenology

= Bestudeert fenomenen, het zijn "ervaringen", het focust op zintuigelijke ervaringen in plaats van verhandelingen over de ervaringen. Het body-subject is gedreven naar het wil om te ervaren → moeten anderen hun ervaringen gaan respecteren, ook al denken we er niet hetzelfde over, andere hun ervaringen zijn anders, ervaringen serieus nemen al denk je er anders over, ervaringen zijn waar en echt

Dividual

= Dividualiteit impliceert co-zijn: een intersubjectieve relationaliteit, tussen mensen die intrinsiek zijn aan elkaars bestaan "een co-aanwezigheid (...) in de transpersoonlijke eenheden van lichamen". We zijn relaties.

Prologue

1. What, according to you, is the most important lesson you take home from this course, and why?

2. What theme you found absent, or underdeveloped, in this course, and why?

Persoonlijk vond ik het gastcollege moeilijk te volgen. Maar dat kan ook zijn omdat ik een prof eigenlijk 'gewoon'. Ik had ook het gevoel dat de gastspreker constant zijn blad aan het aflezen was, aangezien hij ook constant zitte op een stoel. Dat geeft voor mij een onuitnodigende houding aan. Wat natuurlijk jammer is aangezien het wel een interessant onderwerp is.

Maar al bij al vond ik wel dat het goed aansloot bij hoofdstuk 2.

3. What theme or topic would you like to see included in this course (but wasn't, in this first edition), and why?

In mijn vorige opleiding heb ik vroedkunde gedaan. In het laatste jaar ben ik op buitenlandse stage geweest naar Zambia. Daar heb ik jammergenoeg ook doodgeboortes meegemaakt. In de 5 weken dat ik daar was heb ik er 6 meegemaakt, wat ik persoonlijk wel veel vind aangezien we dit in België amper tegenkomen.

Wat mij wel opviel was hoe de moeders hun om pasgeboren kind rouwen. Hier huilen de moeders niet als het kind doodgeboren is (in België is dit heel anders). Na de doodgeboorte wikkelden we het kind om in doeken en de dag erna ging de familie het kindje 'begraven' maar de put mocht niet te diep zijn anders ging de moeder nooit meer zwanger kunnen worden.

Dus eigenlijk hoe andere culturen met doodgeboortes omgaan. Er zijn wel gelijkaardige delen maar toch is het heel anders dan in het Westen.

4. What for you was the common thread throughout the eight chapters we dealt with in this course on Culture, Intimacy and Relatedness?

Een inleiding tot de culturele, politieke en sociale dimensies van intimiteit, verwantschap en seksualiteit. Dat we een begrip van wat de belangrijkste hedendaagse benaderingen zijn zoals genderstudies, performativiteit etc. Dat als we zaken analyseren zoals intimiteit en verwantschap dat we weten dat het niet alleen gelimiteerd is tot alleen maar mensen maar ook tot dieren, technologie, kleren etc. Ook dat we deze concepten begrijpen die nodig zijn voor een cultuurgevoelige benadering van seksualiteit en intimiteit.

- Mensen zijn zowel individueel als sociaal, rekening houdend met het feit dat ook individualiteit berust op een wederkerigheid van zijn, in relaties ("Wij zijn onszelf omdat wij leden zijn")
- Deze relaties impliceren andere mensen, maar ook andere levende wezens en "dingen".
- Terwijl we de lichamelijke en stoffelijke van onze "geworpenheid" steeds voor ogen houden

CHAPTER 1: Groundworks: some key concepts

5. What did Terence Turner mean when he coined the expression "social skin"? What does the concept stand for?

The social skin = de manier waarop mensen hun lichaam gebruiken om sociale signalen te sturen. Typische voorbeelden zijn bv tatoeages die tonen bij welke stam je hoort, of je vruchtbaar bent, of je rijk bent... Ook in het Westen hebben mensen een social skin: je kleding toont in welke sociale klasse je hoort. De social skin kan je op 3 niveaus benaderen:

- Als grens tussen **individu** en alle anderen (dit ben ik, hier eindig ik)
  - o Voorbeeld: huid is letterlijk fysieke barrière tussen mensen
- Grens tussen **groepen** van mensen (dit zijn wij, dat zijn jullie)
  - o Voorbeeld huidskleur: mensen met zelfde huidskleur horen in dezelfde groep. Iedereen met een andere huiskleur is een outsider.
- Tussen **pre-sociale zelf** en het zelf waarin externe waarden reeds geïnternaliseerd zijn
  - o Voorbeeld Kapayo: haar als metafoor voor innerlijke driften, die naar buiten groeien. Driften moeten gereguleerd worden → haar van kinderen wordt kort geknipt. Lang haar betekent volwassenheid: je kan je driften zelf in de hand houden

MAAR: het lichaam is niet enkel een object waarmee we reeds bestaande sociale identiteiten kunnen uitdrukken. Het is ook het subject dat identiteit mee helpt construeren. Het uitdrukken van sociale identiteit maakt dat die identiteit je eigen wordt. Een vrouw met een trouwring gaat zich anders gedragen, maar ook anders behandeld worden wanneer mensen haar ring zien. De wisselwerking met anderen zorgt dat ze de sociale rol van getrouwde vrouw eigen maakt, en er steeds meer ingroeit. **Kortom:** je past je social skin aan aan je identiteit, maar je verwerft die identiteit pas echt via je social skin.

(hulpmiddeltje: je kan dit vergelijken met de les over genderrollen, en mannen de bier drinken! Mannen binnen de AA hebben soort angst om "geen echte man" te zijn omdat ze geen alcohol drinken. Bier drinken en ladderzat worden maakt dat iemand een man is /als een echte man gezien wordt. Als het echt zo is dat de social skin enkel een canvas is voor iets dat al vanbinnen zit, zouden mannen niet het gevoel hebben dat non-alcoholisme hun mannelijkheid aantast. Dat doet het wél.)

6. Apply Mary Douglas' concept of the social body to the text by Emily Martin on "the egg and the sperm".

Het menselijke lichaam is een hulpmiddel om te denken/staat voor/symboliseert maatschappij, en vice versa, maatschappij is geprojecteerd op het lichaam = traditionele manier van naar lichaam te kijken. Beide worden onderling verbonden stijlfiguren/metaforen. Focust op gesprek, en representatie: hoe mensen praten/denken over hoe het lichaam hun culturele waarden reflecteren, hun werelds perspectief, hoe ze denken over de maatschappij.

Emily Martin: het wetenschappelijke, en populaire gesprek over IVF reflecteert gender waarden. Omgekeerd, deze sociale waarden zijn geportretteerd als "natuurlijk". Deze metaforen zijn niet louter descriptief, ze zijn bijvoorbeeld ook onderzoek sturend Bijvoorbeeld: meer "feministische" benadering dat het ei als selectief, agressief representeert

Andere voorbeelden:

- Seks, gender, sociale class
- Of ras, ras is geen biologische notie, rassen bestaan niet en de menselijke soort is een van de weinig soorten met enkel één ras, we onderscheiden de neanderthalers en andere mensachtigen...

→ Deze voorbeelden maken al duidelijk dat lichaam politiek zijn, ze zijn een deel van machtsstructuren, en andere objecten van dominantie, maar ook een middel van weerstand en veerkracht

7. What does a functionalist approach of body and society imply? Give an example.

Een functionalistische visie van lichaam en samenleving ziet verschillende functies weggelegd in beide. Deze functies werken samen om iets te bouwen (lichaam/samenleving). Hierin zit een sterke wederzijdse metafoor. Enerzijds moeten in de samenleving mensen samen werken zoals de organen in het lichaam van de mens samen werken, om een 'goede' samenleving te krijgen. Die organen zijn dan de verschillende mensen die behoren tot die gemeenschap/samenleving. Anderzijds ziet men het lichaam als een machine die draait doordat verschillende functies mekaar complementeren (metaforisch: de verschillende 'natuurlijke' plaatsen die men vroeger in de samenleving had).

Een voorbeeld: een organische (i.e. functionalistische) visie op de samenleving zou impliceren dat bijvoorbeeld reproductie een functie is die de samenleving hoort te vervullen. Om de werking van de functies te garanderen moet er structuur (cf. STRUCTURALISME) en norm zijn: bv. Familie is als institutie de hoeksteen van de samenleving omdat het als functie heeft reproductie te genereren. Deze visie komt later bij kinship en relatedness nog terug: de westerse fetisj met de familie en diens functie (reproductie) is duidelijk merkbaar in de eerste studies rondom crossculturele kinship studies.

Een functionalistische visie op het lichaam ziet het lichaam ook als gereedschap, om sociale **functies** mee uit te voeren. Ze argumenteren (bv. Mauss) dat er geen 'natuurlijk' gedrag is, alleen sociaal (lichamelijk gedrag) → het lichaam is inherent in de sociale context gebakken. Dit verschilt van latere ideeën, die meer toespitsen op wat dit lichaam nu constitueert en die meer gefocust zijn op beleving.

8. Explain the concept of "bodiliness." Illustrate.

Bodiliness verwijst naar het feit dat we 'particular' zijn, dat betekent dat ze gesitueerd zijn in tijd en ruimte, dat we bepaalde fysieke limitaties ervaren. We kunnen een luipaard niet verslaan met rennen, we kunnen niet doorheen een stenen muur slaan of onder water ademen. Het impliceert technologie (zoals auto's of ramen of diepzeeduiken) en materiële cultuur (dingen): de materialiteit van de wereld die ons omgeeft. Het verwijst ook naar een breed aantal manieren waarop mensen zichzelf identificeren, door hun lichaam: als een man, vrouw, transgender, als hetero of homoseksueel, als jong of oud, of zelfs als rijk of arm. Maar het verwijst ook naar een aantal praktijken (wat mensen doen), inclusief hoe betrokken men is in relaties met familieleden, mensen die ze hun familie noemen, en inclusief seksuele praktijken. Het verwijst naar het sociale discours over het lichaam en naar machtsstructuren en ongelijkheden die uitgespeeld zijn op het lichaam (bv. schoonheidsidealen, seksueel geweld...).

9. Explain the concept of "embodiment". Illustrate.

We hebben allemaal een lichaam (zie individual body van Lock en Scheper-Hughes) dat een fenomenologische basis vormt van waaruit we dingen ervaren (en dus ook onszelf, we kunnen over onszelf reflecteren). We kunnen dit lichaam dat we *hebben*, gebruiken om onszelf mee uit te drukken (cf. social skin).

→ Het lichaam is een vehikel of een gereedschap om te zijn en om zich uit te drukken (representatief) en om identiteit mee te vormen.

Anderzijds *zijn* we ook een lichaam. We kunnen niet buiten onze eigen lichamelijkheid denken en niet fundamenteel reflecteren wat het betekent om hier nu te zijn. We zijn altijd ergens, op een bepaald moment, (met iemand). Dit betekent dat alle ervaringen inherent subjectief zijn: we kunnen niks ervaren buiten dit lichaam. Dit betekent ook dat al die ervaringen vanwege de intersubjectiviteit onvermijdelijk gekleurd worden door onze interpersoonlijke relaties.

→ Het lichaam an sich maakt ook identiteit, gender, het zelf, het ergens bij behoren.

Bv. Rituelen die jongens van de mannen onderscheiden (besnijdenis, zaad van oudere mannen opdrinken,...). Kan ook gebruikt worden om identiteiten te breken: bv. Verkrachting als een oorlogswapen > het on-maken van de identiteitsvormende lichamelijkheid van vrouwen.

Shift from body to embodiment → embodiment is wat het lichaam doet.

Het probeert het lichaam als object, als iets dat je hebt te laten evolueren naar een actiever, dynamischer begrip van wat het lichaam eigenlijk doet.

Vb. muziek spelen (zie ppt. 1 dia 42)

CHAPTER 2: Gender and performativity

10. Discuss the concepts of agency and negotiation in relation to the text (on foodways in male leisure spaces in Kathmandu) by Mark Liechty .

Agency = agentschap, vertegenwoordiging

Agentschap = organisatie(onderdeel) met grote mate van zelfstandigheid; lokale vertegenwoordiging van een grotere organisatie; abstracte omschrijving vd functies ve lokaal systeem

Eigen def: hoe zij 'macht' hebben

Tekst Liechty:

Hoe leiden economische en sociale veranderingen en meer marktgedreven sociale relaties tot een heronderhandeling van culinaire annex seksuele praktijken? Een seksuele en culinaire transacties verplaatsen zich van de privé- naar de publieke sfeer, hoe beïnvloedt dit de genderverhoudingen?

In Nepal hebben moderne sociaaleconomische processen (loonarbeid, industrialisatie, klassenvorming, enz.) een nieuwe cultuur van commerciële seks gevormd. Tegelijkertijd: een opkomst van openbare commerciële vrijetijdsruimtes gedomineerd door mannen en de middenklasse. Zoals restaurants: jonge ondernemers uit een lagere kaste werden minder geremd door voedseltaboes en begonnen (westerse) restaurants. Dat bleek zeer succesvol en kwam op de radar van de hogere kasten.

"Deze nieuwe etablissementen gingen over veel meer dan alleen het verstrekken van voedsel: het waren plaatsen om te zijn en gezien te worden tijdens het eten van speciaal voedsel in een opzettelijk gecreëerde sfeer" (Liechty 2005:20).

Vanaf de jaren 1970, gestage opkomst van patronage (bevolkingsgroei, grotere cashflow, hogere beschikbaarheid van voedingsmiddelen, nieuwe patronen van arbeid en tijdsbesteding)

Plus een verschuiving in betekenis van private naar publieke ruimte, een nieuwe publieke (en anonieme) sfeer waarin loonarbeid, markttransacties en (opzichtige) consumptie centraal staan.

EXAM QUESTIONS: EXAMPLES

Maar deze nieuwe publieke sfeer is een "mannelijke" sfeer, gekenmerkt door de consumptie van vlees, alcohol en niet langer door kaste, maar door sociale klasse (bijv. Werkgenoten, collega's, in plaats van familie)

In Kathmandu werden de meest ritueel gesanctioneerde gedragingen (vlees, alcohol, seks) omgevormd tot de belangrijkste handelswaar die een "nieuwe" mannelijke, middenklasse vorm van binding, vriendschap, relaties die (getrouwde) vrouwen uitsluiten waarin restaurants en prostitutie nauw met elkaar verweven zijn.

11. What does it mean to say that gender is performative? what are its implications? Give examples.

Zeggen dat gender performatief is, betekent zeggen dat het een bepaald soort handeling is; de "verschijning" van gender wordt vaak aangezien als een teken van de interne of inherente waarheid ervan; gender wordt ingegeven door verplichte normen om het ene of het andere geslacht te zijn (gewoonlijk binnen een strikt binair kader), en de reproductie van gender is dus altijd een onderhandeling met macht; en tenslotte is er geen gender zonder deze reproductie van normen die het risico inhoudt dat de norm op onverwachte manieren ongedaan wordt gemaakt of opnieuw wordt gedaan, waardoor de mogelijkheid ontstaat van een herschikken van de geslachten-werkelijkheid langs nieuwe lijnen.

It is not just the fact that you act out certain values, what you are, who you pretend who you want to be BUT what you are is what you do.

12. Discuss the notion of precarity in relation to gender.

Precariteit houdt natuurlijk rechtstreeks verband met gendernormen, aangezien we weten dat degenen die hun geslacht niet op een begrijpelijke manier beleven, een verhoogd risico lopen op pesterijen en geweld. Gendernormen hebben alles te maken met hoe en op welke manier we in de openbare ruimte kunnen verschijnen; hoe en op welke manier een onderscheid wordt gemaakt tussen het openbare en het privé-leven, en hoe dat onderscheid wordt geïnstrumentaliseerd ten dienste van de seksuele politiek; wie zal worden gecriminaliseerd op basis van zijn openbare verschijning; wie niet zal worden beschermd door de wet of, meer bepaald, door de politie, op straat, op het werk, of thuis.

Link tussen gendernormen + precariteit: wie niet conformeert aan gendernormen (op diens klassiek begrepen wijze), heeft meer risico op blootstelling aan geweld zonder bescherming

Gendernormen: Definieren hoe men mag verschijnen in het publieke (en in privé).
→ Ze worden gebruikt in seksuele politiek: bepalen van erkenning van verwantschappen (zoals homohuwelijk), wie wettelijk medische voordelen krijgt, stigmatisatie van groepen, wie hulp krijgt van politie (sekswerkers) ...

- =1. Machtsinstantie
- =2. reflectie van bredere machtsverhoudingen
- =3. een manier waarop macht uitgeoefend wordt!
Zo gebeurt reproductie van dominantie en van manier van 'persoon-zijn'

Judith's antwoord: seksuele en gendernormen bepalen erkenning.

- Intermezzo: Structuralisme vs. poststructuralisme over macht
  - o Structuralisme zegt simpelweg: je kan geen erkenning claimen.
  - o Poststructuralisme vraagt zich af waarom de ene zijn seksuele leven gangbaar is en dat van de ander bijna ondenkbaar
- Genderperformativiteit hangt samen met in hoeverre je in aanmerking komt voor erkenning.
(Noot: volgens Judith is volledige erkenning onmogelijk en honger naar erkenning onstilbaar.)
- Subjecten vragen erkenning in de wet of het politieke leven, maar de politiek heeft in gendernormen al vastgelegd wie er zelfs een subject kan en mag zijn. Niet- conformerenden krijgen geen titel 'subject' en zijn bijgevolg precair in hun bestaan!!

CHAPTER 3: Politics and passion

13. Family, gender and sexuality are subject to macro-economic changes.

Illustrate, and discuss the consequences of this manipulability (use examples from different chapters).

Met in het achterhoofd dat vrouwelijkheid en mannelijkheid genegotieerd zijn: bv. vrouwelijkheid wordt overlegd via de symbolische taal van voedsel/eten. Maar voedsel zorgt er ook voor dat we denken over "de familie". Taal van het voedsel is ook privaat, en is ook de taal van het huishouden.

A.h.v. voorbeelden uitleggen wat ermee bedoeld wordt:

Voorbeeld van vrouwen in Florence: na WO II: kapitalistische economische activiteiten. Deze economische processen zorgden voor sociale en culturele veranderingen in mannen en vrouwen hun persoonlijke leven. Vrouwen: nu ook betaald werken identiteit conflict (door tegenstelling tussen publieke en huishoudelijke rollen). Vorige generatie vrouwen: controle over voedsel, maar de generatie die werkt kan niet beiden verantwoordelijkheden aan van én het werk én het huishouden, en zijn minder competent in het voorzien van maaltijden en hebben minder controle over het voedsel. Hierdoor: identiteitsconflict. Maar ook familie/huishouden is onderdanig aan deze veranderingen: bv. de controle over hun kinderen en socialisatie van hun kinderen zijn ze kwijt en dit voornamelijk doordat zij niet meer het voedsel voorzien. Buitenhuis werkende moeders zijn hun invloed op de kinderen kwijt.

Voorbeeld van Copperbelt: Politieke economische structuren daar macht en controle over huizen ligt bij de mannen, dus vrouwen gingen relaties met mannen aan door hun economische noden en verwachtingen. Relatie waren gekenmerkt door vijandigheid en wederzijdse verdenking. Mannen hun attitudes naar vrouwen zijn gekenmerkt door gender-antagonismen (vrouwen gezien als gierig en geld-afluizend). Man-vrouw relatie aldus subject van economische situatie.

Voorbeeld vrouwen besnijdenis (Tekst Pederson): het was een token voor antikoloniale strijd, een strijd voor onafhankelijkheid.

EXAM QUESTIONS: EXAMPLES

Voorbeeld goudmijnen in Tanzania: seksuele relaties zijn sociaal en economisch gereconstueerd door onderhandeling, zeker in een periode van snelle beroepsveranderingen. (Zie de verschillende wifetypes).

Voorbeeld van Nairobi: Post-coloniale transformaties: jonge professionelen stellen huwelijk uit, wat leidt tot verlengd daten en casual relaties. Hun interpretatie van seksualiteit gaat in tegen normatieve noties van seksualiteit en gender. Mannelijkheid en vrouwelijkheid

Voorbeeld van Kathmandu: door de socio-economische veranderingen, zien we een verschuiving van private naar publieke sfeer, wat automatisch ook een herdefiniëring van de genderrollen met zich meebrengt: eten en seksualiteit behoren nu ook tot de publieke sfeer waardoor relaties (endogame huwelijken) anders geformuleerd kunnen worden.

14. Gender roles, sexual identity and sexuality are part and parcel of a discourse and imagination on the 'nation' and 'the state', on -ultimately- power. Comment and explain.

Gelinkt aan tekst Pederson: In Kenia: FGC was een daad van radicaal nationalisme toen de Engelse kolonisten wilden tussenkomen in clitorrectomie. De uitbraak van controversie over FGC was de kans van KCA (Kikuyu Central Association) om populariteit te winnen en protesteerde aldus tegen het verbod op FGC die ze als noodzakelijk voor de echte Kikuyu nationaliteit verklaarden. Clitorrectomie was altijd het teken van een echte Kikuyu, en men ging het nu ook zien als een teken van loyaliteit aan de beginnende, maar imaginaire, natie. Het doen verdwijnen van clitorrectomie was een moeilijke opdracht. Er waren issues verbonden aan pogingen om nationalisme te scheiden van de verdediging van de culturele of seksuele praktijken. En bedenkt dat nationalisme ook een zaak van vrouwen is. De identificatie van clitorrectomie met antikoloniale weerstand heeft de praktijk enkel meer betekenisvol gemaakt voor vrouwen. Een verbod opzetten tegen een seksuele praktijk zorgt er enkel voor dat mensen meer belang hechten aan het behoud van deze praktijk. Issues van seksuele praktijken bleken handige middelen te zijn voor nationalist. De strijd rondom deze praktijk gaf het een nieuwe betekenis, want initiatie ging een hechting/genegenheid aan een evolverende natie symboliseren. Initiatie ondergaan was een manier om loyaliteit aan te tonen.

15. Social and political tensions are often played out on the female body; social anxieties are often translated in a concern over reproduction, fertility and sexuality. Explain and illustrate.

Als het gaat over politieke tensions, bv. over voortplanting, zijn bijna altijd gericht op vrouwelijke lichaam. Als men praat over vruchtbaarheid: over het verlies van sperma omdat vrouwen de pil nemen (oestrogenen in urine, komen in water, mannen drinken oestrogenen). Het gaat over mannelijke macht die wordt geprojecteerd op vrouwelijke lichaam.

16. Summarize and discuss the argument by Susan Pedersen (on National Bodies, unspeakable acts), and relate it to the course.

Abolitionistisch argument 1: vrouwen ondergaan de procedure niet vrijwillig: ze worden gedwongen of "gehersenspoeld" → algemene gedachte over vrouwen in het zuiden

- Deze veronderstelling houdt geen rekening met vrouwelijke subjectiviteit en vrouwelijke keuzevrijheid; identificeert hen alleen als "slachtoffers" Maar toch: Hoe te begrijpen dat vrouwen zelf kiezen voor besnijdenis? Hoe verklaart u dat het aanhoudt? → als het enkele slachtoffers zijn, hoezo gaat het nu dan nog verder? → jongeren die vrouwelijke mutulatie gingen verdedigen als een teken van identiteit, terwijl ouderen dit soms wouden hebben

Abolitionistisch argument 2: FGC is een overblijfsel/ relikwie van versteend verleden en van een irrationele en patriarchale traditie; moderniteit zal automatisch "verlichting" brengen

- In veel gevallen (zie Pedersen): vrij recente introductie, vaak door een jongere, verstedelijkte elite, in een poging om "authenticiteit" te creëren Vaak ook: besnijdenis tegen de wil van de ouderlingen (zie Pedersen; zie Esho et al. 2012) → een manier voor te dekoloniseren
- Het modernistische discours over natie, staat en religie is vaak minstens zo patriarchaal

EXAM QUESTIONS: EXAMPLES

Abolitionistisch argument 3: FGC berooft vrouwen van hun seksuele genot

Toch: seksueel genot wordt niet altijd vernietigd bij besneden, zelfs geïnfibuleerde vrouwen (hangt ook af van het type)

- EX: onderzoek onder Maasai-vrouwen suggereert zelfs het tegenovergestelde → omdat ik besneden ben, heeft mijn man meer tijd nodig om mij te plezieren, waardoor ik meer tijd met hem spendeer
- + andere waarden (veiligheid, de liefde van een man, een stabiel huwelijk en sociaal goedgekeurde vruchtbare kinderen) gerangschikt boven seksueel genot (orgasme)
- OPMERKING: idee om "vrouwelijkheid" te definiëren in termen van seksueel genot is westers idee

→ Een ander idee van seksualiteit

Het beeld waaruit de Britten en missionarissen de besnijdenis willen afschaffen is vanuit de idee dat mannen boven vrouwen staan en dat zij vrouwen mishandelen. Nooit werd gedacht dat een vrouw zelf dit kan weigeren of zelfs zelf beslist om een besnijdenis te ondergaan. Er wordt uitgegaan van de onderdanigheid en slachtoffer rol van de vrouw *"the average native girl has not a will of her own-she is a puppet of tradition."*

Om te weten waarom een bepaalde culturele activiteit (hier besnijdenis) bestaat, moet men eerst weten wat de functie hiervan is, waarvoor het van belang is voor de mensen/cultuur en wie subject/agent is.

17. Discuss the argument by Susan Pedersen on the sexual politics of colonial policy making and relate it to the course.

3 partijen: het Kenyaanse volk / de missionarissen (druk leggen op overheid) / de overheid (wet opstellen rond besnijdenis)

In de overheid waren er alleen maar Britten (gekoloniseerd), maar die zouden niet zoveel veranderd hebben qua rituelen bij de Kenyanen, waardoor zij de besnijdenis bij vrouwen nog toelieten.

Je kunt maar een nationale identiteit verwerven/construeren als je het besnijdenisritueel (bewerken van het vrouwenlichaam) tenietdoet.

- Maar niet zo gemakkelijk (het vormt een traditie dat een zodanige gewoonte is geworden)
- Niet besneden = niet horen bij het volk (ze vinden het zelf een belangrijk ritueel, om vrouw te kunnen worden)

Uiteindelijk dwong de overheid hen toch een verbod door (besnijdenissen = strafbaar).
> blanken hadden niet alleen hun land afgenomen, maar ook nog tradities en sociale structuur.

Nationalisme snijdt aan beide kanten (Afrikaanse ambities aanhoren maar ook een beleid die humaan en moreel rechtvaardig is).

- Probleemverruiming: besnijdenis zouden ook andere problemen in de hand werken: lagere schoolkansen en controle door zwarte mannen
- Bracht verdeeldheid tussen verschillende politieke partijen

Eigen mening: het is goed dat er nadien educatie werd voorzien omtrent gevolgen en seksualiteit. In het artikel werd niet eens vermeld dat clitoris een lustfunctie (plezierfunctie) van de vrouw omvat. Het is natuurlijk nog de vraag of Kenyaanse vrouwen wel toegelaten worden tot plezier tijdens seks of ze überhaupt wel willen plezier hebben daaraan. ~ "sluit je ogen en denk aan het vaderland"

EXAM QUESTIONS: EXAMPLES

Antwoord (aanvulling):

Pederson: De controverse rond de clitoridectomie is zwaar. De Britse interventie zat volgens Kenyatta, Leakey en Isabael Ross vol problemen. Naast de bezorgdheid over reproductieve, en seksuele, consequenties van clitoridectomie, waren er ook bezorgdheden over de autonomie van de vrouwen. Echter het voorstel voor een verbod bracht vrees teweeg. Zelfs missionarissen zagen een gevaar in een politieke sanctie voor het veranderen van een moraal probleem. Volgens Kenyatta kon het zelfs een tegenovergesteld effect hebben. Pederson geeft hem gelijk. Door alle controverse rond het gebruik en het mogelijk afschaffen vanuit de Britse regering, werd het ondergaan van een clitoridectomie gezien als een manier van het tonen van loyaliteit naar het eigen volk/traditie.

DE volgende stap was het ontdaan maken van het verband tussen de mutilatie en het nationalisme. The britse overheid wilden de natuurlijk orde van man vrouw en blank boven zwart behouden en dachten tevens dat Afrikaanse vrouwen niet zouden opkomen voor zichzelf. De clitoridectomie campagne liet de mate van angst en ontkenning zien van vrouwelijke seksuele respons in zowel de Britse als Kenyaanse maatschappij. Echter bleven Britse vrouwen blind voor deze parallellen. Zij zagen niet dat de regering hun campagne behandelde vanuit de vrouw hun plaats in de politiek.

Relatie rest cursus:

The social body: het lichaam als een representatie van kinship, sociale relatie, gender. Clitoridectomie geeft weer dat een meisje een vrouw is geworden. Tevens geeft het weer dat de vrouwen echt bij het volk horen.

The body politic: heeft te maken met macht. In deze tekst proberen verschillende groepen keuzes te maken voor het individu.

18. Female Genital Cutting (FGC) is a remnant of an obsolete tradition. Comment and explain this statement. Use the example provided by Susan Pedersen.

Cliterodectomie gebeurt nog regelmatig in Afrikaanse landen zoals Kenia. Het is echter geen gedwongen praktijk en meer nog: het is misschien een afstammeling van een oude traditie (het markeerde de overgang van kindertijd naar de huwelijksleeftijd en het moment waarin je in het volledige leven van de gemeenschap binnen gaat), maar heeft nu een veel diepere betekenis gekregen, namelijk het behoud van de nationale identiteit. Het gebeurt vooral nog bij de Kikuyu (de grootste etnische groep in Kenia) als reactie tegen de Britten die hun land koloniseerde in de jaren 20. Cliterodectomie was namelijk vóór de kolonisatie inderdaad een redelijk verouderde traditie en was steeds minder aan het gebeuren, totdat de Britten voor heel wat verandering zorgde in Kenia (onder andere verbieden dat Afrikaanse landen hun eigen economie op poten hadden en afrikanen verplichten om te werken onder loonarbeid). Dit zorgde ervoor dat het traditionele leven van de Kenianen onder vuur kwam te staan, en daar verzetten de Kikuyu zich dus tegen. Het was de KCA (Kikuyu Central Association = de nationalisten van Kenia) die aan cliterodectomie de nieuwe betekenis gaf. Cliterodectomie werd zo het symbool van 'een echte Kikuyu' en loyaliteit naar het nationalisme toe. De Britse regering (en Katholieke kerk) zette een verbod op de praktijk, maar daardoor wilden net meer Kikuyu cliterodectomie uitvoeren omdat het meer betekenisvol werd.

FGC is daarbij niet opgedwongen bij de Kenianen. De vrouwen willen zich emanciperen, ze willen en hebben controle over hun eigen lichaam. Het is dus belangrijk ook hun mening te vragen voor we denken dat het onder dwang is.

19. Discuss the following statement: "Mainstream developmentalist and feminist approaches of Female Genital Cutting (FGC) tend to overlook female agency". Illustrate.

Er bestaat het idee dat FGC behoort tot het verleden en dat het een patriarchale traditie is die wordt gecontroleerd door conservatieve ouders die zich verzetten tegen elke vorm van vooruitgang. In die traditie zijn vrouwen volledig onderworpen aan mannelijke controle, ze zijn slachtoffers. Deze gedachtegang laat geen plaats voor de agency van de vrouw.

Zo kan FGC staan voor identiteit, volwassenheid, sociale competentie, vrouwelijkheid, schoonheid en wenselijkheid,... enz. Men gaat ervan uit dat mensen rituele voorschriften gedachteloos volgen. Er moet rekening mee gehouden worden dat alles wat cultureel is, dynamisch en veranderend is. Het mag de menselijke keuzevrijheid niet onderschatten, en dus ook niet dat van de vrouwelijke agency omtrent FGC.

NIEUW: Toen humanitairen en feministen van Engeland in het parlement gingen vragen om de engelse wet te gebruiken om "gekleurde vrouwen te beschermen", ging dit in Kenia gepaard met conflicten van nationalist die het net wél wilde. Dus hoe meer feministen er commentaar op gaven, hoe standvastiger Keniaanse nationalist waren om het net wél te doen. Feministen waren tegen cliterodectomie omdat ze vonden dat de rechten van de vrouwen daar niet werden nageleefd (het zou vrouwen pijn doen bij de bevalling en tijdens seks, en het zou plezier bij seks ondermijnen), maar ze keken niet naar hoe de vrouwen daar er zelf over dachten. Cliterodectomie was net een stap naar emancipatie voor hen, controle over hun eigen lichaam (voornamelijk tegen de britse kolonisatie). We moeten dus goed nadenken waarom bepaalde dingen gebeuren voordat we vrouwen in een slachtofferrol plaatsen.

EXTRA: Veel kenianse vrouwen geven zelfs toe dat ZIJ mannen onderdrukken. Meer zelfs: de vrouw is daar vrijer dan wat de kerk ons zegt: monogame relatie is voor deze vrouwen een verlies van hun vrijheid.

CHAPTER 4: Kinship and beyond

20. "Kinship" is a model for the organization of society. It follows that kinship also is an ideology. Explain and illustrate with regard to Western society.

Kinship verwijst naar de relaties gebaseerd op huwelijk en samenlevingen. Deze verschillen in de manier waarom kinship de basis vormt voor de sociale, economische en politieke organisatie. Het is ook een ideologie van menselijke relaties; het is een model die de wereld beschrijft (waar het allemaal om draait); het omvat culturele ideeën over wat het betekent om een mens te zijn; wat natuurlijk is en wat moraliteit is. Dit heeft uiteraard gevolgen naar reproductie en seksualiteit toe.

Het westen toont een nog sterke invloed van de biologie (*Schneider zei al: "de biologie is Westers"*). Waar de waarden nog sterk rondhangen in de samenleving, die zijn nog sterk geconfronteerd met de realiteit. Vandaar dat IVF wordt toegepast i.p.v. zomaar seks te hebben met een ander persoon. Leden van de Himba zouden niet verbaasd zijn als men ontdekt geadopteerd te zijn, in het Westen is dit anders. De biologie voor kinship is niet universeel, het is een volksmodel en dus cultuurspecifiek.

→ Kinship is iets van de samenleving!

Maurice Godelier beschrijft dat de Westerse maatschappij steeds meer aan het groeien is naar een model die focust op het sociale karakter van Kinship. Het beweegt naar een meer '**exotische**' **samenleving** die antropologen zouden moeten bestuderen. Vb. IVF (de zaken zijn niet meer zo strikt); homohuwelijk; adoptie (werd tot de 19de eeuw verboden door de katholieke kerk); zwangerschap en geboorte.

(Bv. Male initiation among the Baruya) Jonge jongens dienen voor 10 jaar lang afgesloten van de normale samenleving samen te leven en worden geïsoleerd met alleen mannen. De jongens kunnen pas echte mannen worden als zij het zaad van de (oudere) mannen innemen (orale bevrediging en inslikken van sperma).

21. Why is the concept of relatedness better suited to study intimate relationships than the notion of kinship?

Kinship en relatedness betekenen beide verwantschap.

'Kinship' als zodanig heeft geen betrekking op alle relaties die vrouwen en mannen hebben met elkaar (denk aan vrienden, casual relaties, verzorgers, chatvrienden, Facebook vrienden...). Dit zijn ook allemaal relaties, ondanks dat ze niet onder de noemer van 'bloed' of 'wet' vallen. Daarom hebben hedendaagse auteurs de term 'relatedness' voorgesteld.

Kinship wordt in onze Westerse cultuur beschreven als onmiddellijk verbonden met de biologische voortplanting. Het is gemakkelijk om via de biologische banden na te gaan hoe deze in elkaar zitten en de mensen met elkaar omgaan (deze banden zijn duidelijk en staan op papier (geboorteakte) en zijn genetisch (DNA)). Als de wetenschap nieuwe feiten ontdekt over de biogenetische wetenschap, dan is dat wat kinship is en altijd was, ook al was het niet bekend op dat moment.

Maurice Godelier beschrijft dat de Westerse maatschappij steeds meer aan het groeien is naar een model die focust op het sociale karakter van kinship. Het beweegt naar een meer 'exotische' samenleving die antropologen zouden moeten bestuderen. Vb. IVF (de zaken zijn niet meer zo strikt); homohuwelijk; adoptie (werd tot de 19de eeuw verboden door de katholieke kerk); zwangerschap en geboorte.

Kinship alleen is dus niet genoeg om intieme relaties te onderzoeken in de Westerse samenleving, aangezien deze enkel focust op relaties door 'bloed' of 'wet'. Men kan best alle soorten relaties die mannen en vrouwen met elkaar hebben in overweging nemen, en dus ook kijken naar 'relatedness'.

22. Older studies of kinship projected western values and ideology onto "other" societies. Explain and illustrate.

Maurice Godelier zegt dat de Westerse maatschappij steeds meer aan het groeien is naar een model die focust op het sociale karakter van kinship. Het beweegt naar een meer 'exotische' samenleving die antropologen zouden moeten bestuderen.

Voorbeeld: *IVF / geassisteerde bevruchting (de zaken zijn niet meer zo strikt); homohuwelijk; adoptie (werd tot de 19de eeuw verboden door de katholieke kerk); zwangerschap en geboorte.*

Carsten verwijst naar het voeden als gradueel proces. Het is ook daarom dat verwantschap gezien wordt als gradueel proces i.p.v. alleen een moment van seksuele voorplanting zoals in het Westen.

De klassieke benaderingen waaronder de oude theorie van Rivers (1910) was geïnspireerd op deze van Darwin. Hij ziet kinship als een methodologisch instrument en als basis voor vergelijking.

Het **Brits structuralisme** (Racliffe-Brown, Evans-Pritchard et al):

- Iedere samenleving heeft kinship (het is een objectieve, universele realiteit)
- Kinship als sociale structuur die alle levensdomeinen domineert

Claude Lévi-Strauss: de basis voor kinship is het incesttaboe: de behoefte aan uitwisseling van vrouwen (dit is genderbiased).

Een voorbeeld: *sommigen vrouwen dienen een riem te dragen onder hun kleren als ze seks hebben met hun zogenaamde 'vriendjes' i.p.v. met hun echtgenoot. Als de vrouw de riem draagt wil dat zeggen dat ze 's avonds seks zal hebben (dan gaat ze succes hebben!).*

23. Kinship (or relatedness) is not "natural" or "given", but negotiated and performative. Explain and illustrate.

Kinship is onderhandeld tussen ouder en kind en tussen ouders onderling.

Het huwelijk is alleszins een overeenkomst: families komen samen en praten over het huwelijk tussen 2 personen en gaan hiermee akkoord, maar ze zullen geen seks hebben.

Als vrouw behoor je tot 2 families: diegene doorgegeven door de moeder en deze van de echtgenoot. Je wordt het hoofd van het huis. Delen wordt zeer belangrijk (*bv. als je geen kinderen kunt krijgen, dan krijg je een van je zussen*).

Als kind heb je meerdere moeders (met verschillende namen) zonder adoptie of dergelijke, je maakt gewoon deel uit van een grote familie.

Kinship/gender/relatedness/seksualiteit zijn velden die constant in verandering zijn. Ze zijn niet gegeven maar ze zijn onderhandeld.

(uit het voorbeeld van IVF in het W i.p.v. seks te hebben met een ander, belang van bloed en DNA in het W): Kinship is een sociale uitwisseling (het is niet noodzakelijk bloed). De wijze waarop men biologie vormgeeft = een realiteit van zichzelf → om relaties vorm te geven.

Sahlins beschrijft Kinship en relatedness als een sociale uitwisseling, niet van vrouwen maar tussen actoren: deze uitwisseling is het fundamentele element van sociabiliteit: een persoon bestaat alleen door het uitwisselen met anderen.

Slides:

"Verwantschap" (kinship) is veel meer dan alleen het gegeven, natuurlijk versus het culturele, het gemaakte. "het is onder andere een gebied van het leven waarin mensen hun emoties, hun creatieve energie en hun nieuwe verbeeldingen investeren" (Carsten 2005: 9);

Dit betekent niet dat verwantschapsterminologie niet belangrijk is (integendeel), maar het maakt een meer dynamische, performatieve weergave mogelijk van de creatieve manieren waarop mensen onderhandelen over verwantschap.

- Bijvoorbeeld: T. trouwt met K., een jong meisje van twee jaar.
- Bijvoorbeeld: mensen kunnen verschillende verwantschapsposities bekleden (~ context)

En het betekent niet dat biologie/ natuur ("lichamelijkheid") helemaal geen rol speelt.

24. Reproductive technologies undermine popular, dominant perceptions of kinship and relatedness. Explain and illustrate this process.

De populaire perceptie van kinship is dat kinship een biologische basis heeft: Het ontstaat door bijvoorbeeld geboorte, en biologische verwantschap. Door nieuwe, reproductieve technieken worden deze assumpties getoetst: een kind krijgen aan de hand van bv een donorzaadcel, zal niet het DNA van de vader hebben. Toch wordt deze relatie wel als kinship gezien. Door deze reproductieve technologieën moeten we onze ideeën over kinship en relatedness aanpassen.

Slides:

Technologie van de natuur (en naturalisatie van technologie) schudt onze basisaannames, volksaannames van 'verwantschap' en 'verwantschap' aan het wankelen.

- Genetica informeert ideeën over kapitalisme
- Maar: genetica wordt ook gevormd door het neoliberalisme
  - o Bijvoorbeeld: Human Genome Project vs het Manhattan-project
- Van wie is DNA?
  - o Bijvoorbeeld: de Yanomami-zaak

25. Biology is just a folk model for understanding and organizing sexuality and kinship. Do you agree, and why? Use examples.

Opposities in antropologie: Biologie vs. Sociologie en Cultuur vs. Natuur

De visie op / en de organisatie van seksualiteit en kinship is (in onze westerse samenleving) meestal gebaseerd op een 'biologische visie'.

- Voorbeelden: 'The circle of life' is een quote geleend uit de biologie, gender wordt vaak gelijk gesteld aan sekse, als we denken aan ouders denken we aan een moeder en een vader, 'mijn kind is mijn bloed',...
- Tegenvoorbeelden: adoptie is toegestaan, ...

Desondanks zien we een groot verschil in welke mate biologie een rol speelt in het organiseren van seksualiteit en kinship tussen verschillende bevolkingen, verschillende culturen en verschillende momenten. (oppositie: biologie, sociologie/ cultuur, natuur)

Er zijn vele verschillen tussen vele culturen in de mate waarin biologie een privilege is in kinship. Zo is het opvoeden van andermans kinderen is in Zumbagua zeker geen abnormaliteit. Sinds het 'eten geven', een in essentie biologisch, maar ook symbolisch en sociaal fenomeen is, en het meermaals gebeurt over de tijd, zegt men dat in Zumbagua kinship iets is dat over de tijd evolueert, in tegenstelling tot de westerse wereld waar het als het ware 'bepaald is'.

Ten tweede valt denk ik niet te negeren dat biologie ook een politieke aangelegenheid is om seksualiteit en kinship te begrijpen en te organiseren. (zie vraag hieronder, vb: Infertiel koppel kan bij orthodoxe joden enkel sperma krijgen van een niet-Joodse donor. Rabbijnen bepaald dat 'joods zijn' door de moeder wordt doorgegeven. Als het van een wel-orthodoxe Jood zou komen, zou het kind uit een 'adulterous' relatie komen en dus niet echt Joods zijn. Daarboven mogen orthodoxe mannen niet masturberen)

Tenslotte is het moeilijk om 'biologie' en 'cultuur' volledig te onderscheiden in de organisatie van Kinship en seksualiteit. Kinship is een complex gegeven, waar ook factoren die moeilijk vallen onder 'biologisch' of 'sociaal' een invloed spelen.

Kinship en seksualiteit zijn meer dan een biologisch gegeven, ze zijn veranderbaar door de tijd en tussen culturen. Op basis hiervan zou je kunnen stellen dat biologie slechts een volksmodel is om seksualiteit en kinship te organiseren en te begrijpen, het verschilt immers over culturen, tijden,....

CHAPTER 5: Romantic love and companionate partnership

26. "Love" is an idiom and ideal for understanding and "making" intimate relationships. Comment. Discuss the implications of this statement. Illustrate.

Liefde is in het Westen de belangrijkste (of misschien wel de enige geaccepteerde) reden om seks te hebben. Liefde is dan de voorwaarde die er voor zorgt dat je een relatie hebt en/of behoudt. Hierbij wordt liefde als een emotie gezien, wat inhoudt dat het iets universeels is. Echter kunnen er ook relaties zonder liefde bestaan – bijv. puur op seks gericht of voor economische/praktische redenen. Net zo kan liefde ook buiten de relatie bestaan of ontstaan, zoals bij affaires. Er zijn verschillende perspectieven op liefde: het kan iets transcendent zijn of verbonden aan seks. In veel moderne landen is liefde in relaties belangrijk omdat het emotionele warmte geeft die ons beschermt tegen de onzekere grillen van de wereld. In andere culturen heeft liefde een hele andere betekenis, is het al dan niet verbonden aan seks of zijn ze wel of niet verwacht bij een relatie.

27. "Love" is a properly political concept. Explain and illustrate.

Het Westerse concept liefde (romantisch e.d.) wordt meer en meer geglobaliseerd. De traditionele normen komen dan meer en meer onder spanning door de media e.d. die het Westerse ideaal binnenbrengen. Dat heeft een invloed op het dagelijks leven en de normen (bv seks buiten huwelijk, huwelijk uit liefde,...). Dit zorgt voor sociale, politieke,...veranderingen bv meer gelijke genderrollen. Liefde kan gebruikt worden om dan meer gelijkwaardige relaties te krijgen voor vrouwen. (bv in tekst Nairobi -> liefde is verrechtvaardiging om seks buiten huwelijk te hebben). Daarnaast is dit ook gelinkt aan een meer individualistische maatschappij ipv gericht op 'kinship'. Dit is ook gelinkt aan consumptiemaatschappij, economische vooruitgang, kapitalisme, meritocratische cultuur. Volgens de 'materialisten' wordt politieke controle uitgevoerd via nucleaire families en individuele verlangens (bv aantal nucleaire families als indicator van vooruitgang en modernisatie).

28. Companionate marriage provides a language and arena through for groups and individuals to position themselves in an increasingly globalized society.

Explain and illustrate.

De mensen praten over zichzelf, de groep waartoe ze willen behoren. Er zijn nu meer verschillende manieren om zich te organiseren. De meer traditionele generaties of sociale groepen onderscheiden zich van de meer modern gerichte sociale groepen. Van groeps- familiegericht, gaat dit naar meer individualistisch. Dit kan wel moraliserend/discriminerend zijn en grenzen aangeven tussen de groepen. Bv de meer elite in Afrika, ...onderscheiden zich van andere (bv wij zijn wel in staat tot true love,...). Je kan jezelf vormgeven, en je plaats in de sociale groep zoeken. Bv In Nairobi zijn de meer moderne groep hoger opgeleid, middle class, wonen in stadcentra,...Zij hebben meer gemeen met andere young professionals uit andere landen dan met veel andere Kenianen.

29. Comment and illustrate: "globalization affects people in their most intimate relationships".

Globalisatie brengt nieuwe media en nieuwe normen en waarden. Dit beïnvloedt veel relaties. Familiaal kan dit voor spanning zorgen (bv intergenerationeel: grootvader die kleinzoon zegt dat hij contact verliest met eigen cultuur -> tekst Nairobi). Ook in relaties veranderd dit veel, op verschillende vlakken. Op seksueel vlak wordt een andere functie en invulling gegeven. Van procreatief en genderafhankelijk naar meer gelijkwaardig en recreatief. Ook binnen de relatie veranderen de posities: naar meer gelijkheid tussen man en vrouw (Nairobi).

Globalisatie geeft daarnaast ook voorbeelden van het vinden van een geliefde uit het buitenland

30. Summarize and discuss the argument by Rachel Spronk. Relate it to the course.

Jonge Kenianen (young professionals) streven het concept van romantische liefde na. Dit wordt door oudere generaties gezien als een kritiek op hun levenswijze en op traditie en cultuur. Zij krijgen dan de kritiek dat ze 'un-african' zijn. 'Africaniteit' wordt gezien als het tegengestelde van westerse-moderniteit. De globalisatie heeft een directe invloed op het seksueel verlangen en de gevormde relaties (bv door films, porno, muziek,...). Dit beïnvloedt de ideeën, de verwachtingen en over seksualiteit, genderrollen, scheiding (van schaamte voor de vrouw, maar OK voor man -> besef van hypocrisie). De groep young professionals zorgt voor shifts in de sociale structuur. Mannen en vrouwen komen meer op gelijke hoogte, maar de grenzen tussen generaties (en sociale groepen: wel/niet educatie...) worden groter. Voor young professionals is het wel belangrijk om nog steeds African te zijn. Dit kan zorgen voor verscheurdheid tussen de traditionele waarden van het 'Africanness' tov de nieuwe westerse waarden die ze zich eigen gemaakt hebben (zie bv vrouwenbesnijdenis). Ze kennen veel van deze gebruiken, maar kunnen ze niet meer op zinvolle manier integreren in hun leven. Toch hechten ze er nog steeds veel belang aan om als Afrikaans te identificeren en zich te identificeren als in die cultuur. In Kenia wordt vrouwelijke seksualiteit gelinkt aan voortplanting. Getrouwd moederschap is de ultieme vorm van vrouwelijkheid en worden gerespecteerd. Seks daarbuiten wordt voor vrouwen geassocieerd met promiscuïteit en prostitutie. Hier wordt seks gelinkt aan liefde. Vrouwen definiëren liefde als intimiteit, vertrouwen en passie. Aangezien er negatief gekeken wordt naar 'moderne' vrouwen (egocentrisme & niet familie gericht) en seks als lust en verlangen -> persoonlijk verhaal als verrechtvaardiging.

Voor mannen is seksualiteit als verlangen en lust wel gerechtvaardigd als mannelijk. Zowel in de nieuwe als traditionele generaties. Moderne mannen verlangen ook naar romantische liefde, maar weten niet hoe ze dit moeten inbrengen in hun relatie. Dit leidt tot onzekerheid. Mannen onderhandelen ook over intimiteit en seksueel genot wordt onderdeel van intimiteit.

Voor young professionals is seks een spanningsveld tussen plezier (+ recht op moderne persoonlijkheid) en angst (niet Afrikaans te zijn of als vrouw geen goede vrouw te zijn).

Educatie+geld+meer contact met westen zorgt voor verandering van young professionals -> traditionele waarden staan vaak tegenover de 'moderne' waarden -> moeilijk te combineren -> individualisme, gelijkheid in gender, meer gelijke relaties, ... -> seks buiten huwelijk-recreatief,...

31. "Love" is intimately associated with "modernity". Discuss and illustrate.

Liefde als voorwaarde voor een huwelijk e.d. is een relatief nieuw concept in sommige delen van de wereld. Dit wordt gezien als een modern concept en tegenstrijdig op de traditionele visie in veel culturen. Daar wordt een huwelijk niet steeds gebaseerd op enkel liefde, maar wordt ook financiële en praktische overwegingen in aanmerking genomen. Als meer moderne visies via bv westerse media binnengebracht worden (bv meritocratie, soaps,...) hoe meer er belang gehecht wordt aan liefde.

Liefde wordt wel gestereotypeerd, witte jurk, beste dag van je leven,...maar elke cultuur neemt niet zomaar klakkeloos over, maakt er iets eigen van.

Ongehuwd samenwonen en liefde is een teken van individualisme en 'self achievement' en is vaak het zich afzetten tegen 'familie' (tradities). Dit is echter een utopie. Maar ook het willen vasthouden aan tradities en oude gebruiken is een utopie.

32. Around the world, many women embrace the ideals of romantic love and companionate partnership. Explain and illustrate the social, economic and cultural processes behind this particular "globalizing" phenomenon.

Ondanks de kritiek van feministen houden veel vrouwen aan het ideaal van romantische liefde. Vrouwen verlangen naar onafhankelijkheid van hun familie (meer individualisme). Ze verlangen/hopen om vrij te blijven van de eisen van familie (meritocratie en individuele verantwoordelijkheid). Ze verlangen meer gelijkwaardige relaties, vooral als deze relaties belast zijn door armoede en marginalisatie. Maar romantische liefde garandeert geen emancipatie en gelijkheid. Joint project-social reproduction VS love marriage – emotional intimiteit.

33. Romantic love and companionate partnership go hand in hand with the global promotion of individualism, self-achievement and meritocracy. explain and illustrate this statement.

Kapitalisme is geassocieerd met romantic love: je kan een educatie krijgen, je amuseren, een partner vinden. Een relatie is geassocieerd met individuatie: je maakt je los van je familie, maar bent dan zelf verantwoordelijk voor je eigen gelukkige relatie en het maken van een goede keuze. Als je hard genoeg werkt, kan je true love krijgen, als je genoeg geld hebt, kan je gelukkig worden, deelnemen aan consumptieve kan je ideal van liefde bereiken. Als een maatschappij meer en meer geld begint te verdienen, wordt de maatschappij vaak meer kapitalistisch en individualistisch. Mensen worden zelf verantwoordelijk geacht voor het eigen falen en het eigen success (bv vinden van de ware). Liefde zou beschikbaar zijn voor iedereen

Dit wordt vaak gezien als een afzetting tegen sociale orde dat belang hecht aan familie (bv gearrangeerd huwelijk).

CHAPTER 6: Sex, culture and technology

34. The idea(l) of a customizable body is part and parcel of a modernist and capitalist ethos and perception of the "self". Explain and illustrate.

Volgens het neoliberalisme zijn we zelf verantwoordelijk voor ons lichaam en gezondheid, hoe we onszelf presenteren en of we er goed uit zien. We kunnen de wereld manipuleren, we kunnen ons lichaam veranderen als we er geld voor hebben. Er goed uit zien is een teken van sociale competentie en economisch of seksueel succes, bv. meer kans om aangenomen te worden wanneer je solliciteert, je hebt meer vrienden op facebook,... Als je niet mooi bent, kan je dit veranderen met plastische chirurgie (= individuele verantwoordelijkheid).

Het is ook een morele waarde: in het Westen is er goed uit zien ook een teken dat je jezelf onder controle hebt. Bv. "californication": sporten om er goed uit te zien; als je succesvol bent zie je er goed uit omdat je het kan permitteren + het toont aan dat je niet toegeeft aan verlangens (snoepen, TV kijken,...) → je investeert in jezelf en je hebt controle. Ander voorbeeld = leopard en lizard man.

35. Modern technologies (such as, for instance, Facebook) promote a particular idea of "self". Explain and illustrate

In het neoliberale gedachtegoed kan de "zelf" geïnterpreteerd worden als een bedrijf op de kapitalistische markt dat beheerd (gemanaged) moet worden in relatie tot andere bedrijven. Daarbij is het belangrijk dat dat bedrijf (je zelfbeeld) voldoende economische waarde krijgt om te concurreren met andere bedrijven (mensen). Zowel het zelfbeeld als de relaties moeten dus beheerd worden. Daarbij komen risico's en verantwoordelijkheden kijken. Het risico houdt in dat hoe meer relaties je met anderen aangaat, hoe meer kans je hebt om bedot uit te komen en verlies te doen met een relatie. De verantwoordelijkheid houdt in dat je zelf steeds als verantwoordelijk wordt gesteld, ook al kan je verlies gewijd worden aan dingen die buiten je eigen controle liggen.

36. Technology is not gender neutral. Moreover, often it also acts as an “agent of poverty”. Explain and illustrate.

Technologie is niet genderneutraal;

- Bv. Vaak wordt het mannelijk lichaam als prototype genomen (Sharp: 2000: 315); zie ook Martin over 'het ei en het sperma', zie eerder)
- Bv: technologie rond geboortedag verdringt de moeder (zie eerder) → denk aan obstetrics in Congo: vrouwen werden onderworpen door een bepaald idee van patriarchie
- Bv: Reproductieve technologieën die 'sociaal wenselijke' baby's bevoordelen (geslachtselectie, genetische tests, ...) of de angst dat draagmoederschap "azen op de lichamen van rechteloze vrouwen" (Sharp: 2000:302);

Kan resulteren in grotere (gender/klasse/...) gelijkheid of juist het tegenovergestelde
Toch functioneert vaak als 'agent van armoede'

→ Technologie en gender worden sociaal gecoproduceerd

- Doordat het ongelijkheid geeft bv. Bij de mijnwerkers in Tanzania waarbij de conclusie was dat de nieuwe technologieën vrouwen en mannen op verschillende manieren beïnvloeden (gender gap stijgt door het evalueren van hun werk, mannen rijgen meer geld dan vrouwen)
- Er heerst een ongelijke verdeling van rijkdom, toegan en recht, tussen en binnen samenlevingen
- Het onderhoudt culturele steryotpen zoals: verschuivingen van computers van 'mannelijke' informatietechnologieën in de jaren 1970 naar 'communicatietechnologieën' ([meer] vrouwelijk) in de jaren 1990; 'technologie' als zodanig is in het modernistische denken stevig 'gecodeerd mannelijk', waarbij mannen worden gezien als 'een 'natuurlijke affiniteit' met machines'; jongens oefenen hackvaardigheden, meisjes ontwikkelen nieuwe communicatiecodes;
- Bijvoorbeeld huishoudelijke apparaten (koelkast, wasmachine, ...): "dienden om de culturele normen van netheid te verhogen in plaats van vrouwen te bevrijden van huishoudelijk gezwoeg" (Bray 2007:40) Bv, kleur, geslacht en klassenbalk in de 'Maker'-cultuur (FabLabs, ...); gender bar in DIY, ...

EXAM QUESTIONS: EXAMPLES

Mannelijke lichaam wordt vaak als prototype genomen. Technologie rond de bevalling verdringt de moeder, voortplantingstechnologieën die de voorkeur geven aan sociaal wenselijke baby's of de angst dat draagmoederschap 'bidt op de lichamen van ontrechte vrouwen

37. The intensification of connectivity (globalisation) leaves its traces in the domain of the intimate. Explain and illustrate.

De neoliberale manier waarop Facebook gebruikt wordt, houdt onder andere in dat kwantiteit belangrijker wordt dan kwaliteit. Concreet wil dat zeggen dat het aantal relaties dat iemand op Facebook heeft, belangrijker wordt dan hoe goed die relaties zijn. Dat gebrek aan inzicht in de kwaliteit van de relaties kan achterdocht, angst en jaloezie bij andere gebruikers (in het bijzonder bij iemands lief) veroorzaken, wat dan weer voor serieuze relatieproblemen kan zorgen.

38. Recent years have seen the increasing commodification of intimate relationships. Explain and illustrate.

Met de opkomst van o.a. internet, is er een groei te zien in mogelijkheden voor intieme relaties tegen betaling, ook over geografisch grote afstanden. Zo zijn er huwelijksmakelaars en bedrijven die "mail-order brides" aanbieden, waardoor intieme relaties worden ineens voorzien van een marktwaarde en tegen betaling kunnen worden verkregen. Door de opkomst van internet is er ook een heel nieuw en groeiend werkveld voor online sekswork ontstaan, waar dit eerst niet op deze manier bestond.

CHAPTER 8: relating other than-the human

39. What is meant by posthumanism? Illustrate (see for instance the text by Locke, on interspecies intimacy).

Posthumanism zegt dat de mens niet langer "the measure of all things" is. Mensen zijn niet rationeel, bewust of uitzonderlijke wezens. Wij zijn deel van een groter netwerk van relaties, zoals andere dieren en de planeet. Wij zijn geen masters van deze planeet maar simpelweg inwoners van iets dat veel groter is dan ons.

Verder zegt het dat agency niet exclusief menselijk is maar ook aanwezig is in dingen, dieren, de natuur en ecosystemen. Een voorbeeld hiervan is de klimaatsverandering.

In de tekst praat men ook over posthumanisten die kritiek hebben op de manier waarop de mens zichzelf conceptueel heeft gesegregeerd van ander leven. De ervaring van de schrijver van het artikel toont aan dat mens en dier een connectie kunnen maken en elkaar kunnen beïnvloeden en dat er een wederzijdse vertegenwoordiging is van sociale actoren tussen mens en dier.

Verder pleit men in de tekst ervoor om antropologie uit te breiden door er op te staan dat er een verwikkeling is van andere levensvormen met de mens.

40. The figure of the cyborg challenges received wisdom regarding the divide between culture/ nature; human/ non-human; masculinity/ femininity. What does this statement mean

Cyborgs zijn een personificatie van nieuwe mogelijkheden, zowel utopische (wereld met ideale kenmerken) als dystopische (wereld met akelige kenmerken). Het kan dus zowel hoop als angst met zich meebrengen. Cyborgs zorgen ervoor dat er geen duidelijke grenzen meer zijn en kan zo een verstrend idee geven van wat we denken te weten.

Een voorbeeld hiervan is een androgynie. Hierbij voelt een persoon zich zowel mannelijk als vrouwelijk. Het stelt zo de volledige kennis rond mannelijkheid en vrouwelijkheid in vraag. Een moeilijkheid is om dan te weten waar de grenzen liggen.